

vis ringe Stilling kom ind i Ministeriet, idet det nemlig ogsaa da var en Artilleri-officer, som var Krigsminister. Jeg ser nu ved at læse det ærede Medlems Foredrag efter i Tidenden, at jeg paa en vis Maade har gjort ham uret, idet han har sagt — det hørte jeg ikke — defensiv artilleristift Stilling. Det ærede Medlem har formodentlig dermed villet antyde, at det er en Stilling, som er for defensiv i sit Anlæg, ikke tilstrækkelig offensiv. Nu vil jeg sige, at et Fæstningsanlæg jo i det Hele er defensivt, og jeg tror ikke, at en Fæstning efter vore Forhold godt kan være for defensiv. At den er tilstrækkelig offensiv i den Form, som foreligger, blev jo tilstrækkelig paavist af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Wagner), og jeg skal derfor ikke komme nærmere ind paa dette. Han gav, forekommer det mig, et slaaende Exempel, som enhver her hjemme har i frisk Minde fra Frederitzs. Der kom man deilig ud af de lukkede Porte i den indre Vold og over de snævre Passager i Navelinen, og trods det smalle Rum havde man dog Blads nok til at opmarchere, og paa samme Maade vil man ogsaa have Blads nok til at udvikle sig tæt udenfor Fæstningen ved Kjøbenhavn, idet man jo der har tilstrækkelige Veianlæg til at komme ud af Fæstningen, ikke at tale om det over en Fjerdingvei brede aabne Rum paa Nordvestfronten. Derfor paa Offensivitet ved Anlægget mangler det ikke. Jeg skal i det Hele tillade mig at gjøre opmærksom paa, at jeg tror, at Mange ere tilbøielige til at tillægge det offensive Moment ved en Fæstnings Forsvar stor Betydning. Det er ganske vist, at fuldstændig defensivt maa Forsvaret ikke være, og det maa indrømmes, at Forsvaret paa Dybbøl førtes altsor defensivt; men det var jo ogsaa en Feltstilling, og der bør det sidste Middel jo netop være det offensive. Derimod i den egentlige Forsvarsrig, hvor Forsvarerne kun have en bestemt begrændset Styrke til deres Raadighed, men Angriberne som Regel have Skyggen fri og kunne faae Tilførsel, saa længe de ville, baade af Tropper og Skyts, vil det netop være Opgaven for Angriberne at lokke Forsvarerne ud i aaben Mark for at faae Besætningen i de der foresaldende Kampe formindsket saa meget som muligt. Det er Noget, som enhver Lærebog i Fæstningsrig nu til Dags siger, at det er det, det kommer an paa. Naar der i Fæstningen kun er en Besætning af 20,000 Mand, og den bliver belejret af en Styrke paa 40,000 Mand, der har fuld Frihed til stadig at erstatte de Tab, der lides, vil det være i Beleirerens In-

teresse, jo flere af disse 20,000 Mand han kan faae til at gjøre Udfald og tilføie Nederlag, thi hvad enten Udfaldet løber heldigt eller uheldigt af for den Belejrede, er det altid forbundet med betydelige Tab, og derfor er det, man fra Fæstningens Side ofte er nødt til at gjøre sit Forsvar saa defensivt som muligt. Jeg tror altsaa ikke, at den Bemærkning, at Fæstningen skulde være i altsor høj Grad defensiv, har Noget paa sig. Dernæst gik det ærede Medlem over til at omtale den sidste Fase af Forsvarets Udvikling, den nemlig, at vi ere komne ind paa Udførelsens Stadium. Ja, her er min Opfattelse meget forskjellig fra det ærede Medlems. Jeg siger, at jeg anser det for heldigt, at vi ere komne ind paa Udførelsens Stadium. Der har været talt længe nok derom, saa at jeg for mit Bedkommende, rent bortset fra den Rolle, jeg selv spiller i denne Sag, betragter det som noget overordentlig Heldigt, at vi endelig en Gang ere naaede til at faae Noget udført. En passant skal jeg tilføie, at naar det ærede Medlem ansøgte det som en Mærkelighed, at man ved Udførelsen havde fulgt ikke det sidste Forslag, men det næstsidste, er det naturligvis en Misforstaaelse. Det er det sidste Forslag, man har fulgt; men man har jo kun havt Dele af Forslaget til hele Fæstningen at benytte, og det er rimeligvis det, der har vildledet det ærede Medlem. Jeg skal siden godtgjøre dette klart. Forskjellen mellem det næstsidste og sidste Forslag, hvad Nordfronten angaar — det er jo den, der her er Tale om — er, at paa høire Fløi overfor Klampenborgdefileet, overfor den Strimmel Jord, der er mellem den eventuelle Oversvømmelse og Øresund, var der foreslaaet et Fort, som blev kaldet Kristiansholmsfortet paa det næstsidste Forslag, hvormod paa det sidste Forslag Helleuplinien er skudt frem til bag Oversvømmelsen. Det er den østlige Del af denne Linie, man har opført; det er en Del af det næstsidste Forslag, man har lagt til Side. Det er iøvrigt mindre væsentlige Ting, og jeg kan godt forstaa, at det ærede Medlem kan have misforstaaet det, men jeg har dog villet gjøre opmærksom derpaa. Det ærede Medlem breidede mig i meget stærke Ord min egenmægtige Optræden i denne Sag. Det vil let kunne forstaaes, at det vil være meget naturligt for mig at udtale mig noget nærmere derom. Jeg har allerede tidligere, ved Finantslovens 1ste Behandling gjort en Bemærkning derom til den daværende ærede Ordfører, det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5. Valgkreds (Hofstein-Redre-